

Handläggare:

Eva Borgström, Riksförbundet FUB, eva.borgstrom@fub.se

Mats Jansson, Autism- och Aspergerförbundet, mats.jansson@autism.se

Mickan Lüning, Svenska Downföreningen, mickan.luning@svenskadownforeningen.se

2021-06-15

Skrivelse till

Socialminister Lena Hallengren

Efter kartläggningen av kompetens i bostad enligt LSS:

Socialstyrelsens initiativ och förslag är en bra början!

Autism- och Aspergerförbundet, Riksförbundet FUB och Svenska Downföreningen föreslår att regeringen redan i höstbudgeten 2021 avsätter medel för en nationell satsning på ett kompetenslyft – ett LSS-lyft – av baspersonal i LSS-verksamhet.

Autism- och Aspergerförbundet, Riksförbundet FUB och Svenska Downföreningen företräder barn, unga och vuxna med autism och intellektuella funktionsnedsättningar, varav personer med Downs syndrom är en grupp. Samtliga tillhör grupp 1 i LSS personkrets. Vi ser positivt på Socialstyrelsens kartläggning och analys av kompetensen i LSS-bostäder, vilket resulterat i rapporten *Kompetens i LSS-boende* (Socialstyrelsen, mars 2021).

Nu förväntar vi oss att förslagen till kompetenshöjande insatser blir verklighet. Personer med autism och intellektuell funktionsnedsättning kan inte längre vänta. Vi föreslår därför att regeringen börjar med att redan i höstbudgeten 2021 avsätta medel för en nationell satsning på ett kompetenslyft – ett LSS-lyft – av baspersonal i LSS-verksamhet.

I egenskap av intresseorganisationer har vi genom åren upprepade gånger pekat på behovet av att lyfta kompetensen i LSS-verksamheter, inte minst när det gäller bostäder enligt LSS. Socialstyrelsens kartläggning bekräftar att en alldeles för stor andel av personalen i bostäder enligt LSS saknar grundutbildning för sitt arbete. Det gäller både boenden för barn och för vuxna. Kartläggningen tydliggör också att det finns för lite tillgång till kompetensutveckling på området. Det finns ett stort behov av att stärka kompetensen inom så grundläggande områden som vad det innebär att ge stöd och service enligt LSS, vad olika funktionsnedsättningar innebär samt om kommunikation.

Situationen är känd sedan länge och bekräftas av kartläggningen. Avsaknad av grundutbildning och brist på kompetensutveckling ger för låg kvalitet. Människor tillförsäkras inte de goda levnadsvillkor

som LSS ska garantera. Våra medlemmars erfarenheter och IVO:s tillsyn visar i stället att tvångs- och begränsningsåtgärder tar vid där kompetens och rätt förutsättningar saknas.

Vi välkomnar Socialstyrelsens initiativ att själva ta fram kunskapsstöd om kommunikation riktat till LSS, följa upp allmänna råd och föreskrifter om bostad enligt LSS och se över förutsättningarna att utveckla mått för att följa kompetensen hos personal i LSS.

Vi ser också positivt på Socialstyrelsens förslag till regeringen om att utreda förutsättningarna för ett nationellt kompetenscentrum för autism och intellektuella funktionsnedsättningar samt förslaget om nationella och regionala samverkansarenor för kompetensförsörjning inom socialtjänst och LSS.

En åtgärd som inte kan vänta är Socialstyrelsens förslag om ett kompetenslyft för personal som arbetar i bostad med särskild service enligt LSS. Myndigheten föreslår både kommunala och statliga medel för att till exempel ge möjlighet till grundutbildning inom ramen för Komvux eller till stödpedagogutbildning. Sådana medel skulle kunna utformas och öronmärkas så att personal ges möjlighet till utbildning med bibehållen lön under utbildning på arbetstid.

Vi vill samtidigt förtydliga att förslagen inte är tillräckliga. Det behövs även en kartläggning och analys över varför det så ofta saknas praktisknära arbetsledande chefer. Det behövs en översyn av kompetensen om funktionsnedsättningar och lagstiftningens syfte bland förvaltningschefer och LSS-handläggare. Det behövs en analys över vad den oroande tendensen till allt större gruppbofasta och samlokalisering med annan LSS- eller SoL-verksamhet beror på. Det behövs i alla led en diskussion om syftet med LSS och om människors lika värde.

På sikt behövs mer, men Socialstyrelsens förslag nu är bra och viktiga steg som skyndsamt behöver förverkligas. Som intresseorganisationer vill vi gemensamt uttrycka vårt stöd för de förslagen. Att genomföra dem skulle innebära tydliga steg mot en förbättrad situation för såväl personer med autism och intellektuella funktionsnedsättningar som för personal i verksamheterna.

Vi tror och hoppas att regeringen på allvar tar till sig Socialstyrelsens förslag och så skyndsamt som möjligt inleder en process för att göra verklighet av dem. Som start föreslår vi att regeringen redan i höstbudgeten 2021 avsätter medel för en efterlängtd och angelägen nationell satsning på ett kompetenslyft – ett LSS-lyft.

Datum som ovan

Ulla Adolfsson, ordförande Autism- och Aspergerförbundet

Anders Lago, ordförande Riksförbundet FUB

Veronica Magnusson Hallberg, ordförande Svenska Downföreningen